

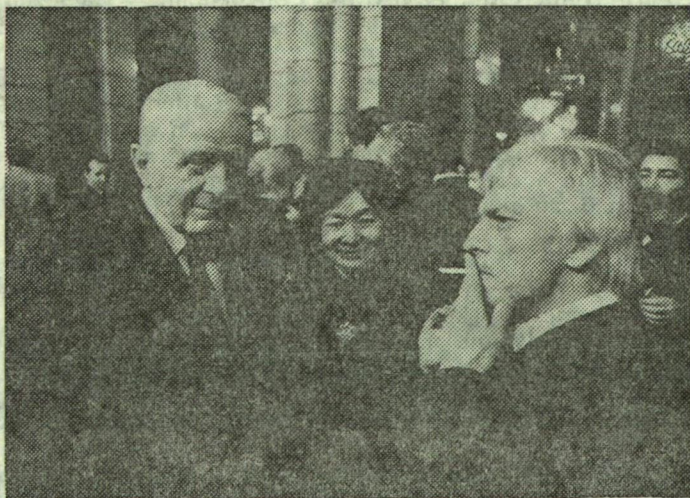
lett a levelezéskötet, a három fiatal költő levelei egymásba fonódnak, egymásnak felelnek, egymás szavába vágnak — *dialogusként* szólaltatta meg az indulást, a fiatalságot, a féltékenységet, a bizakodást, az éppen megszülető irodalmi korszak első szívhangjait, s mindezt úgy, hogy a tények megmaradtak tényeknek, a filológiai felfedezések adatai pontos és sérthetetlen adatok maradtak, semmit nem metszett ketté, nem tolt el a helyéről, nem játszott a *fény-árnyék* megvilágítással — csak éppen életet varázsolt a megsárgult levelekre a *szembefordítás* már-már drámai erejével.

Belia György filológusalkatának lényege a *kutatószenvedély* volt, azaz a filológiai munka előfeltétele. Ez a szenvedély hajtotta őt előre a meredek úton: Ady Endre itt meg amott febukkanó leveleinek számontartásában, hitelességük ellenőrzésében. Negyedszázada jelent meg kitartó munkájáról az első jeladás: *Ady Endre válogatott leveleinek* kiadása. Azóta mindenki csak idézett ebből a kötetből, senki nem bővítette tovább. Erre a sziszifuszi munkára megint csak ő vállalkozott: már nyomdába is került Ady Endre *összegyűjtött* leveleinek három kötete, a gazdag Ady-irodalom területén is felvillanó fényű teljesítmény — és a váratlan halál kegyetlen rendezése: munkája posztumusz mű lesz, így jelentkezik egy-egy ember életében a halál irracionális kegyetlensége.

S hadd szóljak végül az utolsó műről: egy nagy Babits-monográfia első részéről, a fiatal Babits Mihály életét megjelenítő vállalkozásról. A részletek bőségével mutatja be a monográfia a családi fészket, az egyetemi éveket, a Négyesy-szemináriumot, a tanári élet és a magánélet mozgalmas kalandjait, mindaddig, amíg előttünk áll Babits Mihály, a fiatal költő, a *Nyugat* felfedezettje.

A férfikor nagy győzelme egy ilyen nagyívű munka. Még befejezhetette első részét, éppen befejezhetette — de folytatása nincs többé. Minden folytatás megszakadt.

Az irodalom tiszta szívű szolgálatára emlékezem, pedig talán más irányba kellett volna fordulnom: gyengéden meg kellett volna szabadítanom őt attól a maszktól, amit életében oly keményen az arcára szorított, a mosolygó szerénység maszkjától.

AZ ORSZÁGHÁZBAN NAGY LÁSZLÓVAL, SZABÓ MAGDÁVAL